

Vänföreningen Ihushi

Nyhetsblad Nr 64, januari 2020

De senaste åren har vädrets makter varit besvärliga för människor i Afrika söder om Sahara. Under första halvåret 2019 var det torka i stora delar av Östafrika. Under hösten blev det tvärtom, i november-december har det regnat kraftigt och det har lett till översvämningar, raserade vägar och byggnader, m m. 280 personer har rapporterats döda i översvämningarna som framför allt drabbat Kenya, men också norra Tanzania, Etiopien och Somalia. I södra Afrika har andra halvåret 2019 i stället bjudit på svår torka, den svåraste på flera decennier. FN rapporterar att mer än 11 miljoner människor riskerar svält p g a torkan. Svenska medier har inte sagt så mycket om det, det enda som nämnts har varit att de normalt så mäktiga Victoriafallen är närmast torrlagda.

För människor i Afrika är det här en pågående katastrof, eftersom jordbruket fortfarande är den viktigaste näringen för en majoritet av befolkningen. Samtidigt skulle ju ingen behöva bli överraskad, eftersom klimatforskarna länge har varnat för att olika slags extremväder kommer att bli vanligare och kommer att drabba länderna vid ekvatorn hårdast.

Hur har det här påverkat våra vänner i byn Ihushi vid Victoriasjön i norra Tanzania? Som på många andra platser i Östafrika uteblev regnen helt i februari-april i fjol och alla odlingar torkade bort. Nu i höst såg däremot vädret bra ut inför det som traditionellt kallas ”de korta regnen” och alla började optimistiskt förbereda sina åkrar. Men i november övergick regnen i skyfall med översvämningar och förstörda odlingar som följd. Ihushi tillhör inte de områden som är värst drabbade i Östafrika, men det är allvarligt nog.

Framgångar hittills, men nya utmaningar väntar...

Under de 20 år som vi har samarbetat med ***Ihushi Development Centre (IDC)*** är det ingen tvekan om att byborna har fått det bättre. IDC:s verksamhet – och samarbetet med oss i ***Vänföreningen Ihushi*** – har betytt mycket för de här förbättringarna, t ex hade IDC en avgörande roll i ansträngningarna att begränsa spridningen av hiv/aids i byn. Vi ser också påtagliga resultat vad gäller kvinnors rättigheter, yrkesutbildning för ungdomar, vattenförsörjning m m. Samtidigt är det tveklöst så att dagens situation i Ihushi rymmer svåra utmaningar, där de pågående klimatförändringarna tillhör de allvarligaste. IDC är bybornas viktigaste utvecklingsresurs och därför är vårt fortsatta stöd till IDC av stor betydelse. Historien om ”skoltaket som blåste bort” är ett exempel.

Skoltaket som blåste bort

Ett helt plåttak ligger på marken, illa tilltufsats. Ett 30-tal meter hitom plåttaket står skolbyggnaden, utan sitt tak. Det hände 26 oktober då det stormade Victoriasjön, och en extra kraftig vindstöt tog med sig taket. Det var på kvällen och eleverna var hemma, tursamt nog, och ingen skadades.

Byggnaden var en av flera vid den kommunala Kisaboskolan och innehöll två klassrum för tillsammans 140 elever. Eleverna behöver sina klassrum, men hur få fram pengar för att reparera taket? Det borde ju täckas av den statliga skolbudgeten, men det skulle inte vara möjligt förrän hösten 2020. På ett möte med skolledning, lärare och föräldrar bestämde man därför att starta en insamling i byn och att be IDC om hjälp att genomföra själva reparationen, med hjälp av yrkeslärarna och tidigare snickarelever. Vi i Vänföreningen startade samtidigt en insamling till takreparationen på vår Facebook-sida.

Insamlingen blev en framgång, både i Tanzania och i Sverige. Och taket kom på plats snabbt, redan två veckor efter stormen. Ett stort och varmt Tack till alla som gjorde det möjligt!

Fortsatt ekonomiskt stöd till Ihushi Development Centre (IDC) är angeläget!

Har ni möjlighet, sätt in ett bidrag på ***bankgiro 497-2790*** eller ***Swish 123 238 6779***.

Kvinnogruppernas "Marknadsforum" en succé

Som vi berättade i förra nyhetsbladet uteblev regnen under första halvåret 2019 och alla odlingar torkade bort. I det läget träffades IDC:s kvinnogrupper för att diskutera vad de kunde göra gemensamt för att minska effekterna av den förlorade skörden. De konstaterade att "nu när det är meningslöst att arbeta på risfälten, får vi ta tag i andra saker som kan ge inkomster till hushållet". En av de saker man satsade på, var att arrangera erfarenhetsutbyten och utbildningar på olika teman som till exempel tillverkning av flytande tvål, batiktyger, vedsnåla spisar och korgflätning. Dessutom ordnade man ett tre dagars *Marknadsforum* på IDC:s center, dit man också bjöd in andra grupper i angränsande byar att medverka. Syftet var att man skulle bjuda ut de saker man tillverkat till försäljning, men också informera om sitt samarbete och berätta om gruppernas betydelse för att stärka självförtroende och medvetenhet om kvinnors rättigheter.

Marknadsforum blev en succé, mer än 250 besökare kom till centret och grupperna fick sälja nästan allt man förberett. Till exempel var kvinnornas traditionella korgar mycket efterfrågade (till exempel de på fotot här nedanför). Sedan juni 2019 är det nämligen förbjudet med plastpåsar i Tanzania.

Lika viktigt som försäljningen var de många spännande och inspirerande samtal som fördes mellan gruppmedlemmar och besökare. Flera inflytelserika politiker och statstjänstemän kom förbi och höll uppskattande tal till kvinnorna och IDC. Bland annat utlovade parlamentsledamoten från Magu District (det område som Ihushi tillhör) ett ekonomiskt bidrag till kvinnogrupperna som stöd för att ordna fler aktiviteter av det här slaget.

Det kommer det också att bli. I februari ordnar kvinnorna ett nytt *Marknadsforum* i Ihushi.

Vi från Vänföreningens sida är stolta över kvinnogruppernas arbete. *Marknadsforum* är ytterligare ett exempel på att vårt långsiktiga samarbete med *Ihushi Development Centre* ger resultat!

Batiktyger till försäljning

På bilderna här ovanför ligger det vackra batiktyger för försäljning på bordet. En av kvinnogrupperna har hållit på med batik sedan 2005 och gruppmedlemmarna har nu skaffat sig mycket erfarenhet och blivit allt skickligare, både med själva hantverket och det konstnärliga uttrycket. Men batikfärger är dyra och de färdiga tygerna har varit svåra att sälja i bymiljön. På *Marknadsforum* fick de ändå sälja alla sina tyger och fick kontakter som de tror kommer att hjälpa dem att marknadsföra tygerna i fortsättningen.

Vi i Vänföreningen har stöttat den här gruppen genom att köpa deras tyger och sälja dem i Sverige. En som hjälpt oss att ta tyger till Sverige, är *Margaretha Bäwerholm*, som är mångårig medlem i Vänföreningen och som då och då besöker Mwanza. I december kom hon hem med en packe tyger som luftas på bilden, i en björkbacke i Torsåker. Vi bjöd ut de här tygerna på Facebook och de blev sålda snabbt.

Ni som är intresserade att köpa när vi får hem fler tyger, kan höra av er till någon av oss i styrelsen.

Projekt med alternativa grödor

Sedan september 2019 är man i full gång med ett nytt projekt på *Ihushi Development Centre (IDC)*. Det är ett odlingsprojekt för att introducera grödor som klarar torka bättre än de grödor som är de vanliga i området. Detta mot bakgrund av att väderförhållandena förändrats dramatiskt under senare år. Förut var det en torrperiod var 10:e eller 11:e år, nu uteblir regnen vartannat eller vart tredje år.

Vi i *Vänföreningen Ihushi* bad i våras IDC att ta fram ett projektförslag. *Emmanuel Buguba* diskuterade frågan med kvinnogrupperna och med en jordbruksrådgivare och tog fram en plan. Projektbudgeten bygger på att mycket av arbetet genomförs utan betalning, men att vissa kostnader finansieras genom oss i *Vänföreningen*. Vi kan göra det tack vare en donation från en av våra medlemmar, *Ewa Kohlström*.

Odlingsprojektet är egentligen ett utbildningsprojekt och är organiserat som en "shamba darasa", som betyder "klassrum på åkern". De 20 deltagarna består dels av medlemmar i en odlingsgrupp med unga män, dels engagerade odlare från IDC:s kvinnogrupper.

I projektet ska man pröva alternativa grödor som är mindre beroende av regn än de traditionella, nya sorter av mungbönor, kassava och sötpotatis. IDC har fått utsädet från en forskningsstation och det är första gången de här sorterna prövas i Ihushi. Man startade med ett tvådagarsseminarium i september, och sedan ska deltagarna träffas regelbundet för att sköta odlingarna tillsammans. Två jordbruksrådgivare med erfarenhet av de här alternativa grödorna har engagerats för att följa upp det som behöver göras, diskutera problem och åtgärder.

Det började regna i oktober och då hyrde man först en traktor för att plöja och sedan harvade man med oxar som draghjälp. Då blandade man också ner det mesta av den gödsel man transporterat hit. Sedan var det dags att plantera och man började med mungbönor. (Mungbönor finns också i Sverige, det som kallas böngroddar i handeln är ofta en mungböna.)

Bönorna grodde fint och efter några veckor var fältet fyllt av små gröna plantor. Då hade det kommit lagom med regn och alla var optimistiska. Men sedan började det regna mycket kraftigt under december och in i januari. Odlingarna översvämmades! Läget nu, i mitten av januari, är att åtminstone tre fjärdedelar av mungbönorna har klarat sig bra, men en fjärdedel ser ut att ha dött i blötan.

Regnandet har gjort att man ännu inte tagit tag i de två andra grödorna i projektet, alltså kassava och sötpotatis. Men nu är väderutsikterna lovande, och man hoppas börja i slutet av januari.

Hur hantera motigheterna?

När *Emmanuel Buguba* berättade för oss om regnen och de översvämmade åkrarna, blev vi ledsna och arga på vädrets makter. Emmanuel var också ledsen men var samtidigt fylld av energi, beredd att ta nya tag så fort regnandet skulle lugna sig. Vi frågade honom hur han hanterar motigheterna – halvårslång torka för ett år sedan, översvämmingar nu. Han svarade att "Vi som är jordbrukare här i Tanzania vet att vädret hela tiden kan ställa till problem. Men vi vet också att det inte får hindra oss. Varje gång det blir problem, får vi tänka om och söka oss fram en ny väg. Det är vårt enda sätt att se till att familjen får mat."

Vi kommer att minnas dig, kära Marietha!

I december drabbades IDC av sorg, då **Marietha Bulegi** avled efter en kort tids sjukdom. Alla som någon gång har besökt IDC-centret, minns **Marietha**. Hon var en trotjänare som varit med i arbetet sedan starten för 20 år sedan. Till vardags lagade hon ensam lunch till förskolebarn, yrkesskolelever och IDC-anställda, alltså ett 70-tal portioner varje dag. När det var något extra som t ex besök från Vänföreningen, seminarier med kvinnogrupperna eller kurser för förskollärare tog hon in extrahjälp i köket men ansvaret var alltid hennes. Ett ansvar hon tog på ett imponerande sätt – alltid god mat och låga kostnader!

Marietha sörjs av av sin familj och vänner, men också av oss i Vänföreningen. Begravningen var hemma hos henne med flera hundra sörjande. Dagarna efter ordnades minnesstunder på centret då många f d elever, förskolebarn och föräldrar kom för att hedra hennes minne. Många yrkesskolelever vittnade om att hon varit som en extra mamma under deras år på centret. Det blir inte lätt för IDC att ersätta **Marietha**. Hon kommer att vara saknad.

Tack för gåvor

Under 2019 har vi i *Vänföreningen Ihushi* kunnat förmedla **106.400:-** till *Ihushi Development Centre*. Pengarna har använts till lönebidrag till förskolan och yrkesutbildning (56.000:-), till förberedelserna för *Marknadsforum* (5.000:-), till odlings- och utbildningsprojektet om alternativa grödor (18.000:-), till luncher för förskolebarn och yrkesskolelever (4.000:-), till särskilda aktiviteter på förskolan (3.000:-) och till reparation av skoltaket som blåste bort (20.400:-).

Det här stödet har blivit möjligt tack vare gåvor från medlemmar och sympatisörer. **Ett Stort och Varmt TACK till alla som har bidragit.** Vi nämner inga namn här, för listan är lång, men vi vill att ni alla ska veta hur värdefullt ert stöd är för de 15,000 bybor som berörs. Faktum är att det inte bara är värdefullt för de konkreta saker som pengarna har använts till. Stödet betyder så mycket mer, eftersom det bidrar till att IDC kan fortsätta vara en sammanhållande kraft i bymiljön. Genom IDC:s arbete finns idag ett tänkande bland byborna att ”tillsammans kan vi få det bättre”. Det är en kollektiv drivkraft för utveckling som kan vara avgörande för att klara de stora utmaningar som väntar under det kommande decenniet.

Planering för 2020

Stora delar av sin verksamhet klarar IDC utan externt ekonomiskt stöd, tack vare egna intäkter eller att kostnaderna täcks av dem som deltar i respektive aktivitet. Det gäller t ex det löpande samarbetet med kvinno- och ungdomsgrupper. Samma sak med hiv/aids-programmet som i huvudsak sköts på frivillig/oavlönad grund av engagerade bybor. Körkortsutbildningen är en annan sådan verksamhet som fungerar bra och som dessutom ger ett mindre överskott att användas i IDC:s övriga verksamhet. Men inför det kommande året har vi kommit överens med IDC:s ledning att ge stöd på tre områden.

- *Lönebidrag* till förskollärare och yrkeslärare.
- Fortsatt stöd till det påbörjade *utbildnings- och odlingsprojektet om alternativa grödor*. I och med de kraftiga regn som varit, tillkommer en del kostnader jämfört med den projektbudget vi kommit överens om.
- Stöd till det *förskolenätverk (med 15 kommunala förskolor)* som IDC samordnar. Under 2019 räckte våra pengar inte till den fortbildningsvecka som var planerad. Förhoppningsvis ska det bli möjligt i år.

I kommande nyhetsblad kommer vi att berätta om det fortsatta samarbetet med vännerna i Ihushi.

Vi i styrelsen – *Lage Bergström, Eva-Britt Dandanell, Ylva Derfer, Birgitta Lindgren*, och undertecknad – ser fram emot fortsatt samarbete under 2020.

Glöm inte att betala **årsavgiften, 150:-**, till bankgiro 497-2790 eller Swish 123 238 6779.

Inger Wibergh

Ordförande *Vänföreningen Ihushi*

0290-40174 • 070-6994241 • vanforening@ihushi.org • bg 497-2790 • Swish 123 238 6779

www.ihushi.org